113. štev. V Ljubljani, petek 13. maja 1921. Poštnina plačana v gotovini. IV. leto.

Velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto . K 360·—
pol leta . . . „ 180·—
četrt leta . . „ 90·—
za mesec . . „ 30·—

Za inozemstvo:
celo leto . K 480·—
pol leta . . . . „ 240·—
četrt leta . „ 120·—
za mesec . „ 40·—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:
celoletno . . 8 dolar.
polletno . 4 dolarje
četrtletno . . 2 dolarja

Novi naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglasi se zaračunajo po porabljenem prostoru in sicer 1 *mm* visok ter 55 *mm* širok prostor za enkrat 2 K za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6/I. Telefon štev. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj. Posamezna številka velja 1·60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Debata o ustavi.

Razgovori vlade glede sprememb ustavnega načrta.

Beograd, 12. maja. (Izv.) Današnjo sejo ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 9. uri. Kot prvi govornik nastopi dr. Mate Drinković, poslanec Narodnega kluba, ki brani svoj klub pred raznimi očitanji in napadi. Trdi, da je njegova domovina storila zelo mnogo v narodnem oziru in je tudi po vojni vedno vršila svojo dolžnost. Govori o posameznih točkah ustavnega načrta ter povdarja, da mora ustava tvoriti najožjo vez med vsemi plemeni in narodnostnimi skupinami. Vsekakor se pa mora v tem vprašanju najti sporazum. Izjavlja se nadalje za pokrajinske oblasti ter kritikuje vladni načrt ustave. Ob koncu svojega govora pripominja, da ustavni načrt Narodnega kluba še ni popolnoma dovršen in je treba v njem še marsikaj spremeniti, a o tem tukaj govoriti bi bilo odveč, čeprav bi se dalo marsikaj pojasniti. Vlada naj se izjavi, je li pripravljena k sporazumu glede vprašanja pokrajinskih oblasti v Hrvatski toliko v pogledu njih teritorija, kakor tudi njih kompetence, ki bi jo naj oblasti imele. — Za dr. Drinkovičem sta nastopila kot govornika radikalec dr. Dušan Krkić in dr. Korun. — Seja se zaključi ob 13. in pol uri.

Beograd, 12. maja. (Izv.) Danes dopoldan se je vršil sestanek med dr. Koroščem in ministrskim predsednikom Pašičem, na katerem sta razpravljala o eventuelnih spremembah ustavnega načrta. Ta razgovor ni imel nikakega uspeha ter se bo ob priliki nadaljeval.

Radićevci v Pragi. — Janečkov mandat se razveljavi.

Zagreb, 12. maja. Zadnje dni so vsi delegati Radičeve stranke odpotovali v Prago na poljedelske razstave. Tukaj je ostal edini Štefan Radič

Beograd, 12. maja. (Izv.) Danes dopoldne je imel verifikacijski odbor sejo, na kateri je sklepal o vprašanju mandata poslanca Radičeve strnke, Janečka. Ugotovilo se je, da Janeček po volilnem zakonu nima pasivne volilne pravice, ker še ne biva 10 let v državi in mu torej manjka prvi pogoj za narodnega poslanca. O tem vprašanju se bo seja nadaljevala jutri ob 10. uri dop.

Zavezniški vrhovni svet zboruje.

23.000 črncev na nemškem ozemlju. Nadaljna okupacija ustavljena.

London, 12. maja. V zbornici je vojni minister sir Washington Evans odgovoril na vprašanje, da znaša število črnih čet, ki jih je Francija poslala v Porenje, približno 23.000 mož. V drugih delih zasedenega nemškega ozemlja ni črnih čet.

Pariz, 12. maja. (Izv.) Pričakuje se, da se bo vršil prihodnji sestanek vrhovnega sveta 1. junija t. l., pri katerem bodo zastopane tudi Zedinjene države in Nemčija. Pri tej priliki se bo razpravljalo o nadaljnih ukrepih glede plačevanja odškodnine, ki jo ima plačati Nemčija. 6 francoskih divizij, ki stoje v Düsseldorfskem ozemlju, ostane tamkaj tako dolgo, dokler ne izroči Nemčija prve milijarde zlata.

Nauen, 12. maja. Po vesti iz Düsseldorfa je francoska vlada ustavila vse nadaljnje priprave za okupacijo.

London, 11. maja. Na vprašanje Pottomleya, če se bo z ozirom na sprejem ultimata po nemški vladi ukinil nemški reparacijski zakon, je odgovoril Lloyd George zanikujoče.

Uporniki gospodarji Šlezije.

Zavezniki podlegli. — Francozi na strani Poljakov. — Antanta posreduje.

London, 11. maja. »Times« javljajo iz Bytoma: Po dogovoru med medzavezniško komisijo in poljskimi vstaši, ki je dovedel do priznanja takoimenovane Korfantyjeve črte kot demarkacijske črte uporniškega gibanja, je prevzela medzavezniška komisija odgovornost za nadzorovanje ozemlja, uporniki pa dobe kontrolo nad železnicami. Kakor poroča list dalje, je ponižanje zaveznikov v Gornji Šleziji popolno. Po poročilu lista se ne dasta z besedami izraziti srd in ogorčenje angleškega in italijanskega zastopnika. Že več mesecev je opažati francosko naklonjenost Poljakom. Italijani, ki so imeli 30 do 40 mrtvih, bodo težko ostali ravnodušni.

Breslava, 12. maja. (Izv.) Na podlagi sporazuma med vrhovnim vodstvom vstaških čet in medzavezniškimi oblastmi so se nadaljne vojaške operacije ustavile, ter se je določila demarkacijska črta, pred katero so se uporniki ustavili. Ta črta odgovarja popolnoma pozicijam, katere so uporniki zasedli. Vojaške oblasti so prevzele jamstvo, da se ta črta obdrži in da se izvede premirje.

Pariz, 12. maja. (Izv.) Antantin vrhovni svet, katerega se udeleži tudi Amerika, razpravlja 1. julija o položaju, ki je nastal vsled uporniškega gibanja v Šleziji.

Pariz, 11. maja. Agence Havas javlja iz Varšave, da so francoski poslanik ter angleški in italijanski opravnik že podvzeli po poslaniškem svetu sklenjeni skupni korak pri poljski vladi. Vsi trije zastopniki so naprosili poljsko vlado, naj se odpove uporniškim elementom.

Glivice, 11. maja. Poljaki so zasedli Dest. Francozi so poljskega poveljnika imenovali za župana. V vaseh so morali Nemci pod orožje in morajo opravljati stražniško službo.

Berlin, 11. maja. Po poročilu lista »Vossiche Zeitung« iz Londona ugotavlja nota, po poslaniškem svetu poslana Poljski, glede Gorenje Šlezije, da poljska vlada ni popolnoma izvršila svojih obveznosti, ker ni ukrenila, kar je mogla, da bi preprečila naraščanje upornškega gibanja v Gorenji Šleziji. Poljska vlada se pozivlje, da javno in kategorično desavouira vstaše.

Varšava, 12. maja. Državni podtajnik za notranje posle Piltz je nemškemu opravniku poslal odgovor na nemško noto z dne 5 maja glede Gorenje Šlezije. V noti veli, da ne more podati nobene uradne izjave vlade, ker se je zaščita v inozemstvu bivajočih Gorenje Šlezijcev poverila Franciji in ker se nahaja glasovalno ozemlje po določbah versailleske pogodbe pod območjem medzavezniške glasovalne komisije. Poljska je v velesilam objavljeni izjavi obljubila, da bo sodelovala pri omejitvi vstaje, zaprla meje in prepovedala nabor dobrovoljcev.

NA VOLILNEM SHODU JDS SE RAZPRAVLJA NEMŠKI.

Celje, 12. maja. (Izv.) Bilo je pred letom dni, ko so bile občinske volitve na vidiku. Naši liberalci-demokrati, so se pridno pripravljali na nje. Posebno so bili milostni in prijazni do Nemcev in nemškutarjev, da bi pridobili njih glasove za svojo stranko. Marsikaj so zatisnili v narodnostnem oziru ne le eno oko temveč kar obe, samo da bi si ohranili naklonjenost mestnih volilcev trgovcev in obrtnikov nemškutarjev. V hotel »Pri kroni« so slovenski demokrati sklicali celo shod Nemcev in nemškutarjev. Shoda se je udeležil tudi dr. **Vekoslav Kukovec, predsednik JDS.** Predsedoval je g. **Rebek**, ki je v svojem otvoritvenem govoru povdaril, da se **lahko razpravlja tudi v nemškem jeziku. — Volilni shod JDS v Celju v nemškem jeziku!** To pove vse, pojasni mnogo! Narodnost je tem ljudem le krinka, kjer pa je bolje za strankarski interes teh ljudi drugače, te krinke ni treba. Osvežite prosimo, spomin javnosti na ta značilni shod, prič je dovolj. Res, predrznost je od JDS, da si upajo ti »narodnjaki« sploh še govoriti o narodnih izdajstvih v obmejnih mestih Slovenije.

»RAZKRINKANI NARODNI SOCIALISTI.«

Maribor, 12. maja. (Izv.) Gospod Tone Vahtar piše v »Taboru« o razmerju NSS do JDS ter se huduje nad taktiko NSS, ki noče biti poslušna dekla JDS. Pribijemo, da je g. Tone Vahtar tajnik mariborske kraj. organizacije JDS in pač mora pisati tako, kakor mu zapovedujejo njegovi delodajalci. Prej je bil g. Vahtar tajnik mariborske kraj. organizacije NSS, a so ga jedeesarji zvabili k sebi, kakor prej znanega »žurnalista« g. Pirca. Take »narodne socialiste« privoščimo odkritosrčno liberalcem.

KOMUNISTI V OBJEMU S KLERIKALICI.

Devica Marija v Polju, 12. maja. (Izv.) Pri današnji volitvi župana so komunisti glasovali za klerikalnega kandidata Feliksa Svetka, ki je bil tudi izvoljen s 15 glasovi proti 9 glasovom. Svetovalcem sta bila izvoljena dva komunista in trije klerikalci. Res, značilen kompromis!

NARODNI SOCIJALIST ŽUPAN NA BLEDU.

Bled, 12. maja. (Izv.) Pri današnji prvi seji občinskega odbora je bil izvoljen za župana tovariš Herman Tomc.

VOLITVE V ZIDANEM MOSTU.

Zidan most, 12. maja. (Izv.) NSS + KDZ + JDS 4 odb., KORS 8 odb., SKS 3 odb., SLS 9 odb. Udeležba 60%.

GROF SFORZA DEMISIJONIRAL?

Rim, 12. maja. (Izv.) Zunanji minister grof Sforza je demisijoniral.

PEČUŠKI PREMOGOVNIKI.

Beograd, 12. maja. (Izv.) Reparacijska komisija je prisodila naši državi 54% produkcije premoga od vseh 7 pečuških premogovnikov.

PRIKLJUČITEV AVSTRIJE K NEMŠKI.

Dunaj, 12. maja. (Izv.) V tukajšnjih krogih antantnih misij vlada veliko nezadovoljstvo radi ljudskega glasovanja v Salcburški o priključitvi k Nemčiji. Če ne bo gibanje za priključitev nehalo, je zelo verjetno, da antanta ne bo sodelovala pri kreditni akciji za Avstrijo.

AVSTRIJSKA IMOVINA NA FRANCOSKEM.

Pariz, 12. maja. Danes se izvrši izmenjava ratifikacij francosko-avstrijskega dogovora glede predvojnih dolgov in postopanja z avstrijsko imovino na Francoskem. Odtlej dalje se bodo pohištvo, hišna oprava in vsi osebni efekti avstrijskih državljanov na Francoskem, ki so bili doslej pridržani, oddali po točki 12 tozadevne konvencije lastnikom nazaj.

Poglavje o narodnosti.

Časopisje, ki se imenuje napredno, narodno in svobodno, piše o narodnem izdajstvu mlade, napredne slovenske struje, ki se imenuje NSS.

Ta mlada, napredna in socijalna slov. stranka je namreč po mnenji kapitalističnih »naprednjakov« zagrešila narodno izdajstvo s tem, ker ni v Ptuju glasovala za župana kandidata JDS.

NSS — do danes vsaj — ni zagrešila še nobenega narod. škandala. In da se ta mlada stranka ukloni ter glasuje za koruptno staro kliko, proti kateri je ravno ona vstala, zahteva z masko narodne hinavščine JDS.

Mi mislimo čisto principijelno, da stranka po imenu nar. napredna, ne sme po vsem tem, kar je ona proti narodu zagrešila in kar ona proti njemu dan za dnem še greši, niti izdaleka uporabljati besede izdajstva proti katerikoli struji, ki je mlada, napredna in socijalna, ki je nastala v novem življenju po polomu Avstrije in ki zanika vse stare naše bojne metode.

Kot smo dejali, **te pravice nima stara iz Avstrije izhajajoča struja vsaj toliko časa, dokler se ne bo ta nova socijalna, mlada in napredna struja, ki je rojena v Jugoslaviji, omadeževala v Jugoslaviji.**

Naš namen ni, da bi podpihovali strasti. Pošten boj in po potrebi sodelovanje s poštenimi ljudmi sploh želimo, nikakor pa ne smemo dopustiti, da bi se staro avstrijsko prokletstvo pod jugoslovanskim imenom vlačilo še naprej v svobodni naši narodni državi.

In zato nastopamo narodno polemiko.

Izvoljeni ptujski župan Lozinšeg je bil med tistimi, ki jih je NSS hotela črtati iz imenika volilcev.

In JDS tega črtanja ni pripustila.

Več nam o neodkritem pisanju jedees glasil menda ni treba govoriti.

Ta velika klika je pričakovala, da se bo NSS enostavno pokorila glede volitve župana njenemu diktatu, zatajila svoja temeljna načela in po hlapčevsko prinesla svoje glasovnice za liberalnega kandidata.

Ne gospodje! Stranka je imela po dejstvu, da je JDS bila proti črtanju gosp. Lozinška, samo en izhod in ta je bil: **bele glasovnice, torej s pomočjo JDS izvolitev župana, ki ga je NSS hotela črtati celo kot volilca.**

NSS, ker je dosledna, ne more voliti niti Lozinška, ki ga je hotela kot volilca izreklamirati, niti njegovih jedeesarskih protektorjev, ki so mu omogočili izvolitev. Za NSS preostane v tem položaju med dvema zlema samo ena pot: bele glasovnice.

Hinavske solze kapitalističnih gospodov nas ne ganejo in tudi te vrstice smo napisali samo zato, da izvedo tudi Slovenci širom domovine, kar je ptujskim jasno.

Sploh je po Štajerskem bilo postopanje JDS v narodnem oziru izredno čudno. — NSS je tam mlada in z veliko močjo naraščajoča struja. Že ta edini fakt nam mora biti dovolj, da moramo z njo resno računati. V njej so zastopani vsi sloji. In kaj se je godilo.

Stranka, ki si nadeva ime jugoslovanske in demokratske struje je ravno po Štajerskem tista, ki zatira baš slovensko delavstvo. Protežira delavce nemškutarje v naših najvažnejših centrih kot v Ptuju, Celju in Mariboru. **Ima najbolje zveze po svojih reprezentantih z najhujšimi nemškimi kapitalisti in Slovenec ima pod režimom te stranke napredovati proti Nemcu samo toliko, v kolikor se pokori slovenski, po imenu napredni kliki, ki je udinjena nemškemu kapitalu.**

In ta klika je po svojih listih zagnala krik o izdajstvu struje, ki je nastala baš vsled odpora proti resničnim izdajnikom narodovih koristi.

Mislimo, da je dovolj.

Določitev meje med Jugoslavijo in Italijo.

Ljubljana, 12. maja. Topografske sekcije naše delegacije v razmejitveni komisiji odpotujejo danes na ozemlje, kjer bo tekla bodoča državna meja med Italijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsega skupaj so odposlane tri sekcije, ki bodo vršile svojo nalogo skupno z odgovarjajočimi italijanskimi sekcijami in sicer tako, da bosta po ena naša in ena italijanska sekcija skupno delovali. Delo teh sekcij bo začelo v okolišu v bližini Leskove doline (pri Snežniku) — Laze (pri Cerkniškem jezeru) in bo obstojalo v tem, da se bo določila mejna črta na terenu in da se postavijo obmejni kamni.

Delavske zbornice.

Beograd, 12. maja. (Izv.) Ministrski svet je podpisal uredbo o delavskih zbornicah, katero je izdelala posebna komisija v ministrstvu za socialno politiko. Razun starih določb, na katerih je obstojala dosedanja radnička komora v Beogradu in ki so se pridžale, je sprejeto nekaj novih točk, n. pr. da sme minister za socijalno politiko za dobo jednega leta imenovati nekatere člane te komore itd. — Ta uredba bo parlamentarnim potom spremenjena v zakon.

TEROR FAŠISTOV NA REKI.

Bakar, 12. maja. (Izv.) Glasom iz Reke dospelih vesti so navalili fašisti v mestnem vrtu na Zanellijeve pristaše, med katere so vrgli bombo. Pri tej priliki sta bili 2 osebi ubiti in več težko ranjenih.

OGRSKO PREDVOJNO POSOJILO

Budimpešta, 12. maja. (Izv.) Finančni minister Hegedüs odpotuje v prihodnjih dneh v London v svrho ureditve vprašanja ogrskega predvojnega posojila v Angliji.

KOMPENZACIJSKA POGODBA MED AVSTRIJO IN MADŽARSKO

Dunaj, 12. maja. (Izv.) Pooblaščenci Avstrije in Madžarske so podpisali dogovor, s kojim se podaljša dosedaj veljavna kompenzacijska pogodba.

VELIKANSKA BREZPOSELNOST.

London, 10. maja. (Izv.) Po najnovejši statistiki je znašalo 28. aprila v Angliji število brezposelnih 1,834.000, v katerem številu pa ni zapopadenih 1,200.000 stavkujočih rudarjev. Poleg tega je v Angliji 1,700.000 oseb, ki so samo na pol zaposlene in ki dobivajo zato tudi le pol plače.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

12. maja.

Valute in devize.

Beograd: Valute: Dolarji 33—33.50, franki 273—275, lire 168—172, leji 55.50 do 57, levi 42—43, marke 65—65.50, drahme 170—175, avstrijske krone 6—6.20, napoleondorji 115—116.

Dunaj: Valute: Dolarji 584—588, marke 956—692, funti 2335—2355, franki 4855—4895, lire 3040—3060, dinarji 1720 do 1740, poljske marke 74.50—76.50, švicarski franki 10.400—10.450, češkoslovaške krone 846—851.

Praga: Valute: Marke 115.25, švicarski franki 1248.50, lire 361, francoski franki 582.50, angleški funti 278, dolarji 68.75, dinarji 197.50, avstrijske krone 11.50, poljske marke 7.87.

Curih: Berlin 9.15, Newyork 560, London 2233, Pariz 4675, Milan 2950, Praga 8, Budimpešta 2.85, Zagreb 4.12 in pol, Varšava 0.73, Dunaj 1.30.

Efekti.

Zagreb: Efekti: Banka za Primorje 0—920, Jadranska banka 1950—1985, Jugoslovanska banka 515—525, Ljubljanska kreditna banka 900—910, Praštedlona 10.000, Riječka pučka banka 453—457.

VSI NA DELO ZA »JUGOSLOVENSKO MATICO«!

Režim obznan.

Beograd, 11. maja 1921.

Vsled obznanske politike demokratsko-radikalnega režima je notranje-politični položaj vedno bolj zamotan. Beograjska oficijelna politika se posužuje terorističnih metod, ki s svojo brezobzirno taktiko prav lahko povzroče najtežje situacije za državo. Ali hvalisana demokracija vladajočih strank se je izkazala kot obskurni policajski režim, ki kmalu ne bo našel primere v nobeni drugi ustavni državi na svetu.

Komunistično gibanje hoče zatreti vlada z znano obznano, ki razpušča komunistične politične in strokovne organizacije, prepoveduje časopisje in javne nastope. Prepričani smo, da se s takim postopanjem ne bo zastavilo pot komunističnim blodnjam. Večina pristašev komunizma absolutno ni uverjena, da bi moskovske teorije prinesle zboljšanje nesocijalnih razmer v državi. Priključili so se komunistom izključno le vsled tega, ker so zapeljani po vojni psihozi, hoteli radikalno stranko, ki bi vodila najostrejši boj z vladajočo kapitalistično skupino. Moč komunizma pri nas sloni pred vsem v hotenju po radikalizmu in nič drugega. Večino pristašev izgubi pa takoj komunizem, kakor hitro ne bodo imele mase povod za šovinistično radikalno nastopanje. Povoda se pa ne odpravi z obznanami, ampak z uvidevno socijalno politiko. Delavnemu sloju mora država zasigurati predvsem gospodarski in socijalni obstoj in konec bo demagoštvu fanatikov, ki prav pogosto v kalnem ribarijo s komunizmom. Beograjska vlada se do danes ni zavedala dolžnosti napram revnemu delavnemu ljudstvu. Nasprotno, kapitalizem, bankokratstvo in osebno kristolovstvo ima oporo v vladajočem sistemu, dočim so delavne množice — velika večina naroda — brezpravne in na milost in nemilost izročene izkoriščanju in preganjanju.

S posebno obznano v Sloveniji, hoče pokrajinska vlada s silo preprečiti vsak kriticizem vladanja manjšine nad večino. Liberalizem se hoče s silo obdržati v vodstvu vladnih poslov, akoravno mu je ljudstvo pri volitvah ponovno izreklo svoje nezaupanje. Zagotavljanje demokratskega časopisja, da je obznana v Sloveniji uveljavljena samo vsled tega, ker se širi protidržavno gibanje je prazen izgovor. V Sloveniji protidržavne agitacije ni. Res, z vlado je vse nezadovoljno in vlada pa še ni država.

Na Hrvatskem so tudi posebne razmere. Poleg komunistov, napravljajo vladni večini največjo preglavico Radičevci. Za 16. t. m. sklicuje Radić v Zagreb strankino skupščino, o kateri po Zagrebu krožijo razne alarmantne vesti. Radičeve namere hoče vlada s silo onemogočiti. Celo opozicijonalne stranke vabi na sodelovanje. Vendar vsi resni politiki svare vlado pred nepremišljenimi ukrepi. Trumbič in Protič odločno priporočajo vladi, da ubere pot sporazuma z Radičevci. Kakor obsojamo Radičevo neiskreno in šarlatansko gonjo, tako tudi lahko obsojamo vlado, ki je zavrgla vsak poskus, omogočiti Radiću pot v Beograd. Danes se kratkovidnost vlade maščuje. S terorjem, fermani in obznanami ne bo mogoče popraviti pogreškov.

V zunanjem svetu je izgubila naša država vsled obznanskih metod na ugledu. Zunanji sovražniki razširjajo o našem notranje - političnem položaju najneverjetnejše vesti. Zunanji svet smatra našo državo za kaos nasprotujočih si stremljenj, našo edinstvenost za needinstvenost.

Temeljito bo revidirati notranjepolitično taktiko. Revidirati v interesu naroda in države.

Jugoslavija ali SHS?

Odločilna glasovanja o ustavi se bližajo. Med najbolj razpravljanimi in spornimi njenimi točkami se nahaja člen o imenu kraljevine. Vseh struj se polašča gotov nemir; saj se bo za bližnjo bodočnost odločilo, kako naj se imenuje naša država v oficijalnih naslovih. Zato beremo in čujemo neprestano o predlogih, resolucijah in zahtevah, tičočih se tega vprašanja.

Mnoge skupščine in korporacije v Dalmaciji in v Hrvatski ter Sloveniji so se izjavile za ime Jugoslavija. Toda nasprotno pa beremo v neštetih srbskih, zlasti radikalnih listih o gibanju za ime kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. V Subotici na pr. so zadnjič visokošolci s tamkajšnje pravne fakultete napravili velike pocestne kravale v korist imenu SHS in na škodo nazivu Jugoslavija.

Mi smo že ponovno izrazili v tem oziru svoje naziranje. Jugoslavija sicer res da ni najsrečnejše ime, a je kljub temu najprikladnejše. Prvič nam označuje vse Jugoslovane, to se pravi ne le Srbe, Hrvate in Slovence, marveč tudi ostale jugoslovanske drobce, ki se nahajajo v naši državi, a se doslej ne štejejo k nobeni od naših treh glavnih plemenskih skupin. To so Runjevci v Bački, ki so pravi Jugoslovani, a se ne štejejo ne k Hrvatom, ne k Srbom, dalje bosanski in novopazarski muslimani, ki so po krvi in pokolenju celo najčistejši Jugoslovani, a se vzpričo dosedanjih verskih nasproti ter turških in nato avstrijskih intrig niso prištevali ne k Srbom, ne k Hrvatom. Naposled je dan Makedoncem, ki so kolebali med bolgarsko in srbsko »narodnostjo«, da se polagoma prilagode novemu stanju in se preko jugoslovanskega imena sprijaznijo s srbskim delom naroda.

Naposled je ime Jugoslavija neprimerno praktičneje ko dolgi naziv kraljevina SHS in udomačilo se bo nedvomno kljub temu, da se bržkone uradno ne upelje. Popularno je že danes in rabi ga tudi zunaji svet.

Toda pri srbskem delu naroda prevladuje odpor proti jugoslovanskemu nazivu, predvsem zato, ker Srbi ne »marajo žrtvovati staroslavnega srbskega imena na korist zumetniškega naziva,« ki je navsezadnje izum Avstrije.« Ta odpor, ki je vkoreninjen najbolj med radikalci, narašča še posebno vzpričo Radićevega nastopa, dočim kot reakcija proti njegovemu separatizmu. Iz vseh srbskih krajev prihajajo izjave za ohranitev imena kraljevine SHS.

V konstituanti je nedvomno večina poslancev za naziv Jugoslavija. Kljub temu pa bo skoro gotovo ostalo pri dosedanjem nazivu, ker so se demokrati zavezali radikalcem, da glasujejo z njimi.

Ali kljub vsemu: kakor v skupnosti, v edinstvu bodočnost, prav tako bo prejalislej obveljalo skupno ime jugoslovansko. Takrat se bo izkazalo ,da smo imeli mi prav, ki smo ga želeli uveljaviti neposredno.

Import falzificiranih tisočakov. Marca meseca 1920 se je pripeljal z dunajskim ekspresnim vlakom v našo državo poljski žid Salamon Fingerhut. Pri carinski reviziji se je zdel njegov kovček uradnikom sumljiv, kar pa je mož opazil in se takoj odstranil ter se je kovček vozil brez gospodarja pod nadzorstvom carinika do Celja, kjer se je kovček zaplenil. V tajnem predalu kovčeka se je našlo 66 tisočakov s ponarejenimi znamkami in žigi. Fingerhut pravi, da ni vedel za vsebino kovčeka ter da ga mora za svojega prijatelja Adama Blum iz Dunaja spraviti v Zagreb. Po vsestranski preiskavi se je pa obtoženčeva krivda izkazala in je bil radi poskušene goljufije obsojen na 5 mesecev ječe, ki pa jo je s 14 mesečnim preiskovalnim zaporom že doslužil.

Poljski možje.

Vsled dogodkov v Šleziji stopajo Poljaki v ospredje in radi tega hočem predstaviti Slovencem vodilne poljske može.

Vojteh Korfanty. Njegovo ime se je pri nas pisalo in imenovalo šele v najnovejšem času, ko se je vršil plebiscitni boj v Šleziji. Meni je pa živo v spominu trenotek, ko je prvič stopil pred mene. Bil sem v Krakovu. O Korfantyju sem vedel, da je razmeroma mlad človek, prišel je iz Šlezije na Poznajsko, pričel delati politiko, ustanovil velik dnevnik s smerjo narodno - demokratične stranke (katero bi najlažje primerjal z našo »demokratsko«), zanesel v poljsko politiko bolj radikalno smer, postal državnozborski poslanec itd. Po tem, kar sem o njem slišal, sem si ga predstavljal kot temperamentnega in agilnega narodnega politikarja. Naenkrat pa potrka nekdo na moja vrata in vstopi mož srednje starosti, raje mlad, gladko obrit, krepkih potez v obrazu, ne posebno velik a širokoleč, v kariranem žaketu, nastop ima zelo miren in hladen, ter reče: »Jaz sem Korfanty«. Če bi ga srečal kje med potjo, bi ga smatral za popotnega Amerikanca. Korfanty je sin šlezijskega premogarja in tudi sam rudar. Hotel je študirati, a so ga izključili radi narodnosti. Delal je v rudniku, a so ga zaprli radi narodnosti. Postal je novinar, agitator, organizator, politik, a kjer se je lotil je imel uspeh. Med vojno je kandidiral v Šleziji pri velikih dopolnilnih volitvah za državni zbor v okraju, kjer ne tvorijo Poljaki niti dobrih 50% prebivalstva in kjer je samo enkrat slučajno bil izvoljen poljski kandidat, drugače pa vedno Nemec — nemški katoličan od »centruma«, ali pa nemški nacijonalist. Med vojsko gotovo ni bilo ugodno za poljsko agitacijo, toda Korfanty je zmagal z znatno večino. Očividno je moralo tudi precej Nemcev glasovati za njega! Poljska vlada ga je postavila v Šleziji za plebiscitnega komisarja, Nemci so razpisali na njegovo glavo milijon mark, najboljše znamenje, kako jim je nevšečen. Na plebiscitnem ozemlju Šlezije tvori poljsko prebivalstvo 65%. Poljaki so propadli z 41%. Odločili so tujci, katerih je prišlo glasovat do 300.000. Ljudje, ki so bili rojeni ali pristojni v Šleziji, četudi niso morda nikdar tam živeli in ljudje, ki so kedaj kot nemški uradniki tam nekaj let službovali, četudi so bili drugje rojeni in so ob času plebiscita zopet v Nemčiji živeli. Tudi kmečko prebivalstvo ni izvršilo v polni meri narodne dolžnosti. V Šleziji so namreč velikanska veleposestva. Sedem gospodov ima v rokah eno tretjino vse zemlje, poljsko ljudstvo je od teh grofov odvisno in stoji še preveč pod njihovim uplivom. Toda delavec je bil za Korfantyja in po rudarskih okrajih so zmagali Poljaki. Sicer je pa tudi pred plebiscitom računal na to, da dobi večino v rudarskih okrajih in to je najvažnejše.

Sedaj se je proglasil Korfanty vojvodo Šlezije in vodi vstajo poljskega delavca proti Nemcem.

Dalje prih.)

Dve metodi.

a) Ena ob ponedeljkih, ko je treba ljudi tlačiti v blato.

b) Druga med tednom, ko je treba blato strgati.

Se priporoča:
Tvrdka na Miklošičevi cesti.

Strokovnjak.

»Strasti in vina polna glava,« pravi »Pondeljek«, lahko dosti hudega stori.

On že ve, saj izhaja na »plav«-dan.

Gospodarstvo.

CENE NEKATERIH ŽIVIL NA ANGLEŠKEM.

Londonski trg zaznamuje te-le cene sledečim živilom: slanina 172 šilingov en cent (en šiling 28 jugoslov. kron, en cent t. j. hund red. weight pa 50.8 kg), torej skoraj 95 jugoslov. kron en kg; sveže maslo 293 šilingov en cent, torej okoli 160 jugoslov. kron 1 kg; kava prve vrste (Castarica) 115 šilingov en cent, približno 64 jugoslov. kron en kg; kava zadnje vrste (Santos) 103 šilinge 6 pensov (1 penny je 2.33 jugoslov. kron) en cent, t. j. okoli 56 jugoslov. kron en kg; 120 jajc 31 šilingov 6 pensov, torej skoraj 7.5 K eno jajce; mast 121 šilingov en cent, t. j. okoli 66 jugoslov. kron en kg; riž (Rangon št. 2) 13 šilingov 9 pensov en cent., t. j. okoli 8 jugoslov. kron za en kg; sladkor v kockah 72 šilingov en kg, t. j. okoli 40 jugosl. kron za kg; sladkor zrnat 67 šilingov 6 pensov en cent, torej okoli 36 jugoslov. kron en kg; avstralijanska pšenica 88 šilingov 9 pensov en kvintal, torej skoraj 25 jugoslov. kron en kg; angleška bela pšenica 75 šilingov en kvintal, t. j. 21 jugoslov. kron en kg; pšenica La Plata 55 šilingov 6 pensov kvintal, t. j. 15.5 jugoslov. kron en kg. — Na prvi pogled bi se zdele angleške cene živil še precej dražje, nego naše. Če se pa pomisli, da so se na Angleškem dohodki proizvajajočih slojev in plače in mezde uradnikov in delavcev zvišale v razmerju zvišanih cen živil, da se pa pri nas dohodki posebno pa plače in mezde niso zvišale v razmerju zvišanja cen in znižanja vrednosti denarja, se pride do zaključka, da je življenje na Angleškem mnogo ceneje, nego pri nas.

★

+ **»Ljubljanski veliki semenj«** se vrši v Ljubljani v dnevih od 13. do 24. avgusta 1921. Opozarjamo interesirane trgovske, obrtniške in industrijske kroge v njih lastno korist še enkrat na to prireditev, ki nudi vsakomur najlepšo priliko za najizdatnejšo reklamo. Podjetja in posamezniki ki nameravajo porabiti to priliko, da seznanijo širši trgovski svet s svojimi proizvodi, dobe brezplačno prijavnice in sejmski red z izčrpnimi navodili in podrobnimi pogoji vsak dan v pisarni »Ljubljanskega velikega semnja«, Turjaški trg 6-II. Oglasiti se je osebno ali pismeno. Ker še prijave razstavljalcev na semnju sprejemajo samo do 31. maja 1921, se pozivajo vsi interesenti, da dopošljejo prijavnice, izpolnjene s potrebnimi podatki, najkasneje do označenega roka na sejmski urad.

+ **Naredba o organizaciji gozdarske stroke.** Ministrstvo za šume in rude pripravlja uredbo o organizaciji celokupne gozdarske stroke. V kraljevini se namerava ustanoviti 12 oblastnih direkcij. Pripravlja se tudi uredba za izenačenje plač vseh gozdarskih nameščencev v državi.

+ **Javna prodaja korenin za izdelovanje krtač in metel.** V gozdni upravi v Deliblatu (Banat) se bo vršila dne 30. maja t. l. ob 10. uri potom zaprtih pismenih ponudb javna prodaja okoli 36 meterskih stotov za izdelovanje krtač in metel sposobnih korenin od djipovine (Chisopogon gryllos — Reiswurzel). Pravilno kolekovane zapečatene pismene ponudbe je vložiti do najkasneje 20. maja 12. ure pri gori omenjeni upravi. Ponudbi je priložiti potrdilo, da je ponudnik pri blagajni šumske uprave v Deliblatu ali pri kateri drugi državni blagajni kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev položil 10.800 kron kavcije. V ponudbi mora biti navedeno, da so ponudniku dražbeni pogoji znani in da jih sprejme. Dražbeni pogoji, formular za ponudbo in za napis na omot ponudbe, kakor tudi vzorci blaga so pri navedeni upravi na vpogled. Prodaja se vrši na železniški postaji Mramorak - Deliblat. Vreče in materijal za vezanje mora kupec preskrbeti.

+ **Izvoz koruze in ovsa.** Izvoz koruze je prost, izvoz ovsa pa do 8000 vagonov, toda izvozniki morajo predložiti tudi dogovor z vojnim ministrom.

+ **Prodaja odpadkov od kompozicije.** Dne 23. maja t. l. ob 9. uri dopoldne se bo potom javne licitacije prodalo v materijalnem skladišču glavnega kolodvora državne železnice v Sarajevu približno 9400 kg odpadkov od kompozicije (Lagermetallgrätze). Kupec mora 25% kupnine takoj ob licitaciji plačati, ostanek pa kadar blago odpelje, a najkasneje v osmih dneh po licitaciji.

+ **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah »Drž. posredov. za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 1. do 7. maja 1921 dela 156 moških in 67 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 716 moških in 84 ženskih moči. Posredovanj se je izvršilo 261. Promet od 1. januarja do 7. maja 1921 izkazuje 10.535 strank in sicer 5466 delodajalcev in 5069 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 2080. Dela iščejo: pisarn. moči, kovinarji, krojači, čevljarji, zidarji, kletarji, natakarji, natakarice, slikarji, sedlarji, trg. sotrudniki, prodjalke, dninarji, dninarice, polj. delavci, polj. delavke, bolн. strežnice, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: hlapci, dekle, mizarji, čevljarji, zidarji, tesarji, strojni ključavničarji, vrtnarji, pleteri, likarice, perice, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

★

+ **Gospodarski položaj Bolgarije.** Reparacijska komisija po dobljenem nalogu proučava finančni in gospodarski položaj Bolgarije. V skladu z bolgarsko vlado, ki hoče učvrstiti notranji položaj, išče komisija sredstva, da bi Bolgarska mogla konsolidirati svoje razmere in povzdigniti produkcijo. Glede plačila obnove v zmislu mirovne pogodbe proučava reparacijska komisija izboljšanje valute in sredstva, da bi Bolgarska spravila svoj proračun v ravnotežje z zmanjšanjem cirkulacije državnih obveznic in s povečanjem izvoza. Sklepi bolgarske vlade v tej stvari se bodo izročili reparacijski komisiji v odobrenje.

+ **Pogajanja glede madžarskih trgovinskih naprav in poslov Avstro-ogrske banke zaključena.** Po informacijah s pristojne strani so se pogajanja glede prevzetja madžarske organizacije in trgovinskih naprav, kakor tudi madžarskih poslov Avstro-ogrske banke zaključila povsem zadovoljivo in je bila tozadevna pogodba podpisana s strani finančnega ministrstva, kakor tudi s strani likvidatorjev omenjene banke, ozir. bančnega vodstva.

+ **Iz Rusije.** »Izvestja« pišejo, da bodo v dveh tednih vse tovarne v Petrogradu prenehale z delom. V vsej Rusiji vlada velika suša, tako da bo prejkone izredno slaba žetev. Svet narodnih komisarjev pripravlja zakon, da se v Rusiji kot uradni jezik uvede esperanto. Dne 3. julija bo v Moskvi kongres tretje internacionale.

IZ KOROŠKEGA VILAJETA.

Velecenjeni gospod urednik! Z ozirom na članek »Iz Koroškega vilajeta«, priobčen v Vašem listu »Jugoslavija« z dne 6. maja 1921 Vas kot zastopnik g. Viktorja Stuzzi, lesnega trgovca in Silvestra Perko, trgovca, oba v Ljubljani sklicujoč se na § 19 tisk. zak. pozivljam, da v Vašem listu v zakonitem roku, na istem kraju in z istimi črkami priobčite sledeči popravek: 1. Ni res, da sta gg. Stuzzi in Perko take vrste človeka, ki bi dobivala od nemških oblasti lahko in brez ovir dovoljenje za potovanje na Koroško vsled tega, ker sta znana pri nemških oblastvih »kot take vrste ptiča«, ki nesramno, sramotno in strastno agitirajo proti Jugoslaviji. Res pa je, da sta gg. Stuzzi in Perko zahajala na Koroško pred plebiscitom izključno le v kupčijskih zadevah, in nista ne preje in ne pozneje nikdar in nikjer niti najmanj agitirala proti državi, ker nista v to imela najmanjšega povoda ter je vsaka nasprotna trditev enostavno izmišljena. Po plebiscitu sta pa bila imenovana gospoda samo dvakrat na Koroškem, in sicer 7. marca in 4. aprila 1921 in sicer edinole v Borovljah, kjer sta imela opravka pri tamošnjem okrajnem sodišču radi intervencije v obširni izvršilni zadevi proti nekemu borovljskemu trgovcu, kar se iz spisov okrajnega sodišča v Borovljah E 22-21 zamore ugotovti. Za obe navedeni potovanji dobila sta potna dovoljenja iz Celovca od pristojne oblasti na podlagi pismeno vloženih prošenj in izrecno le vsled nujnih opravkov pri sodišču v Borovljah. V obeh slučajih dobila sta dovoljenje za le 3dnevno bivanje na Koroškem. 2.) Ni res, da sta gg. Stuzzi in Perko moža, ki imata od celovške oblasti dovoljenje ne samo, da se vozita s Kranjskega na Koroško, kadar hočeta, ampak da smeta tudi stalno stanovati v slovenski občini Selah. Res pa je, da gg. Stuzzi in Perko nimata nikakega dovoljenja za vožnjo na Koroško, kedar bi hotela, marveč sta pot pod 1. navedeno morala za 2 potovanji vselej posebej prositi za potno dovoljenje radi nujnih sodnijskih poslov. Ravno tako je res, da imenovana gospoda v Selah sploh nista ne bila, in ne prebivala in da tudi nimata nikakega dovoljenja za trajno bivanje v Selah, ker za tako dovoljenje nista nikdar prosila. 3.) Ni res, da bi bila gg. Stuzzi in Perko nemčurska protislovanska agitatorja s Kranjskega, ki hujskata slovensko ljudstvo. Ni res, da sta gg. Stuzzi in Perko taka elementa, katerim bi morale jugoslovanske oblasti gledati na prste doma in jih ne pustiti na Koroško agitirat proti Jugoslaviji. Res pa je, da se omenjena gospoda nista nikdar politično udejstvovala ali agitirala proti naši državi, temveč sta vedno le v trgovske svrhe posečala Koroško. Vse nasprotne vesti so zlobna izmišljotina, in si jih gg. Stuzzi in Perko ne moreta drugače tolmačiti, nego da ta natolcevanja izviralo iz bližine znane osebe, ki se hoče maščevati nad njima radi izgubljene pravde. — Z odličnim spoštovanjem: dr. Milan Šubic. — NB.: Uredništvo »Jugoslavije« obžaluje, da je izšla v listu žaljiva vsebina ter uredništvo pač ni imelo namena, imenovana gospoda žaliti, temuč je bilo po dopisniku mistificirano.

† Dr. Jakob Rajh.

Nad ljubljanskim »Leoniščem« je v sredo popoldne zaplapolal anglej smrti in presekal nit življenja najidealnejšemu Jugoslovanu, najpopolnejšemu človeku dr. Jakobu Rajhu. Prirojeno mu je bilo preživeti jedva 46 let. Pokojni dr. Rajh je bil rojen v Dramljah pri Celju. Oba z bratom dr. Štefanom, odvetnikom v Kočevju, sta bila izredno nadarjena dijaka. Pokojni Jakob je odprl odvetniško pisarno v Gradcu, kjer je bil duša slovenski koloniji, posebno našim visokošolcem. Njegovo delo pa je bilo širši javnosti prikrito, ker se ni nikdar in nikjer rinil v ospredje. Zadostovala mu je sladka zavest, da je storil dobro za narod, domovino in za svojega bližnjega. Pri vsaki taki zavesti je prešinil njegov obraz blaženi nasmeh, ki je bil nekaj posebnega, pač odraz skoraj otroško naivne srčne dobrote. Z ustanovitvijo Jugoslavije je prihitel v njeno naročje ter se naselil v Slovenjgradcu. V dveh letih si je že osvojil srca celega okraja, kar je pri odvetniku gotovo zelo redka izjema. Dasi je tudi v novem bivališču hotel ostati skromno v ozadju, postavili so ga someščani na čelo raznim društvom in korporacijam. Pred dobrim letom si je izbral za družico življenja svojo ožjo rojakinjo učiteljico Amalijo Šketovo, ker je hotel ostati dosleden in zvest svojim mladeniškim idealom. — Lansko jesen je začel bolehati na črevesju, vkljub bolečinam in ovirani prebavi je odšel za celi teden na Koroško agitirat za plebiscit. Vprašan, zakaj se ni varoval, je z blaženim nasmehom odgovoril: »Čutil sem dolžnost!« Kmalu nato se je moral podati k operaciji v Ljubljano, toda bilo je že prepozno. Slovečemu drj Šlajmarju se je sicer posrečilo, da mu je skoraj za pol leta podaljšal življenje, toda smrti ga ni bilo mogoče več rešiti. Bolezen je prenašal junaško. Do zadnjih trenotkov se je silil k nasmehu, samo da bi dajal pogum ljubljeni soprogi in vsem, ki so mu bili dragi. Celo življenje pokojnega je opisano v stavku: Ako bi se vsi pošteni Slovenci združili v skupno društvo, morali bi bili izvoliti pok. dr. Jakoba Rajha za svojega predsednika. Ohranimo mu večen spomin!

—★—

Dnevne vesti.

— **Rekonstrukcija deželne vlade za Slovenijo.** Kakor poročajo iz Beograda, so pogajanja radi izpopolnitve dež vlade končana. V vlado pride razven že omenjenih zastopnikov SKS, dr. Niko Županič, ki bo prevzel poverjeništvo za socijalno skrbstvo. Dosedanji poverjenik za socijalno skrbstvo Adolf Ribnikar pa prevzame poverjeništvo za notranja dela. Sedaj bodo torej v naši deželni vladi zastopane vse vladne stranke, ker dr. Županič je pristaš radikalne stranke. Menda ga je postavil Pašić na to mesto, da bo imel tudi v Ljubljani svojega zaupnika.

Razmejitev na Koroškem je odgodena na nedoločen čas, ker je iz Pariza došlo obvestilo, da je vrhovni svet vzel na znanje jugoslovanski protest proti krivičnemu plebiscitu.

— **Razpisana je služba upravitelja** za državno posestvo »Belje« v Baranji, ki je bilo lastnina nadvojvode Friderika. Natančnejši pogoji so navedeni v 48. štev. »Uradnega lista« za Slovenijo. — Radovedni smo, če se je demokratska kupčija s Kristanom razbila, ali pa je razpis samo, da se varuje decorum.

— **Razpis natečaja za spomenik zasedenemu ozemlju.** Jugoslovenska Matica pozivlja vse naše umetnike, da čimpreje, vsaj pa do 22. t. m. pošljejo svoje osnutke, oziroma načrte za spomenik na naslov Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Pražakova ulica št. 3, I. nadstr.

— **Poučna predavanja o zasedenem ozemlju.** Glavna podružnica Jugoslovenske Matice v Ljubljani priredi meseca junija t. l. v 11 največjih mestih naše države predavanje o našem zasedenem ozemlju. Predaval bo vseučiliščni profesor dr. Fran Ilešič. Predavanje bo pojasnjevalo okolo 100 skioptičnih slik iz Goriške, Trsta, Notranjske, Istre in Koroškega. Pred in po predavanju bo pel dr. Kozinov kvartet najlepše slovenske lirične, umetne in narodne pesmi. Predavanje združeno s koncertom se vrši v Osjeku, Novem Sadu, Beogradu, Kragujevcu, Nišu, Skoplju, Sarajevu, Mostarju, Kotorju, Dubrovniku in Splitu. Tako hoče naša Jugoslovenska Matica zainteresirati vso našo javnost širom kraljevine za naše neodrešene brate in sestre. Krasno zasnovanemu podjetju naše Matice, ki bo poleg glavnega namena tudi mnogo pripomoglo k boljšemu medsebojnemu spoznavanju Srbov, Hrvatov in Slovencev, želimo največji uspeh.

— **Okupacija 1. in 2. pasa v sektorju Reka.** Dne 9. t. m. smo izvršili okupacijo prvega pasa v sektorju Reka. Okupacija drugega pasa se izvrši 14. t. m.

— **Tobačne tovarne se razširijo.** Da se poveča produkcija tobaka v naši državi, je finančno ministrstvo sklenilo, da se tobačne tovarne v Sloveniji in Bosni znatno razširijo, v Srbiji pa se ustanovi nekaj novih tovaren.

— **Prepovedani časopis.** Minister za notranje stvari je s svojim sklepom od 4. t. m. J. br. 12.226 prepovedal listu »Südslavische Korrespondenz«, ki izhaja na Dunaju v nemškem jeziku, razpečavanje in razširjanje v naši državi, ker piše tendenčno o naših razmerah.

— **Pri usposobljenostnem izpitu** za meščanske ozir. ljudske šole v aprilskem terminu t. l. na državnem učiteljišču v Ljubljani so bili usposobljeni sledeči: A) Za meščanske šole s slovenskim učnim jezikom: Kovač Mirko (II. skup.), Kunc Ivan (II. skup.), Lenarčič Janko (I. skup.) z odliko, Medič Pavel (III. skup.) z odliko, Poljšak Alojzij (III. skup.), Kern Marija (II. skup.), Krakar Angela (II. skup.), Lorber Olga (III. skup.), Novak Marija (III. skup.), Pirc Ana (s. Ksaverija, III. skup.) z odliko, Potočnik Helena (I. skup.), Štamcar Antonija (III. skup.), Vidic Marija (I. skup.). B) Za obče ljudske šole a) s slovenskim učnim jezikom: Horvat Rudolf, Kresal Alojzij, Kobenter Anton, Kramar Franc, Križaj Ivan, Pirnat Viktor, Rozman Ljudevit, Skubic Jakob, Stoviček Svatopluk, Šuštaršič Josip, Wittine Ivan, Ahčin Natalija, Benedičič Slava, Dular Marija, Falle Julija, Düh Ema, Flaiss Andrejana, Gruden Štefanija, Kramaršič Erna, Lobe-Bernik Avgusta, Magerl-Zink Marija, Malenšek Marija, Markizeti Marija, Menard Ana, Morič Roza, Petrič Vera, Podboj Berta, Rak-Plevelj Zora, Rössmann Alma, Rupnik Ivana, Schitnik Marija, Selan Marija, Traun Albina, Vyzourek Zofija, Zdolšek Marija, Žumer Josipina; b) s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Gole Josip, Bahovec Antonija, Kren Elizabeta, Kuglič Marija, Kunc Terezija (s. Arhangela), Perko Pavlina, Počivavšek Marija (s. Hildegarda), Rasteiger Rudolfina, Sekula Martina, Simončič Rudolfina, Turk Terezija. Med ustnim izpitom jih je odstopilo 7, k izpitu nista prišla 2. C) Specijalni izpit iz italijanščine je napravila Vidmar Marija.

— **Za šolstvo v osvobojeni Notranjski** bo treba nekaj ukreniti. Cela Notranjska nima niti srednje, ne meščanske šole, dočim so imeli poprej Notranjci realko v Idriji in meščansko šolo v Postojni. Saj ena meščanska šola se bo morala ustanoviti v Logatcu ali Cirknici.

— **Izpremembe v osebju.** Uradni živinozdravnik dr. Ivan Zavrnik pri civilnem komisarijatu v Murski Soboti je imenovan za profesorja na veterinarski visoki šoli v Zagrebu. — Računski revident pri deželni vladi za Slovenijo Ivan Rus je imenovan za knjigovodjo ljubljanskega narodnega gledališča v 7. činovnem razredu. Hinko Lotrič je imenovan za revirnega nadzornika pri oddelku varnostne straže v Ljubljani.

— **Službe okrožnih zdravnikov** so razpisane do 15. junija t. l. v Trbovljah, Gor. gradu in Ljubnem.

— **Javna dražba občinskih lovov.** Dne 3. junija ob 10. dop. se bo pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani (soba 3) oddal potom javne dražbe v zakup lov občine Grosuplje za dobo 5 let. — Drugi dan dne 4. junija se bo istotam dražbal lov občine Št. Vid nad Ljubljano tudi za 5letno dobo. Dražbeni pogoji se lahko pogledajo vsaki dan ob uradnih urah na okr. glavarstvu.

— **Tečaj za gozdne in lovske čuvaje.** Pri gozdnem oskrbništvu v Kostanjevici na Dolenjskem se vrši od 1. do 8. junija t. l. tečaj za gozdne in lovske čuvaje in pouk o ribarstvu. Tega tečaja se lahko udeleže vsi, ki se zanimajo za ribarstvo in ribogojstvo. Poverjeništvo za kmetijstvo je namenilo 5 udeležencem podporo po 300 K. Prijave kakor tudi prošnje za podporo, katerim je priložiti ljudskošolsko odpustnico nravstveno in ubožno izpričevalo ter morebitno izpričevalo gospodarja, pri katerem je prosilec uslužben, je vložiti pri podpisanem poverjeništvu najkasneje do 21. t. m.

— **Podraženje tobaka.** Kakor doznavamo, se bodo cene tobaku ponovno zvišale. Te bi se povišale le pri tobaku slabše kvalitete, dočim bi cene finemu tobaku ostale kakor do sedaj.

— **Pokradena zlatnina in srebrni denar.** Posestnici Terezliji Dolčič v Šmartnem ob Savi so bile dne 9. t. m. iz stanovanja pokradeni sledeči predmeti: 3 pari zlatih uhanov, 2 zlata prstana, 3 žepne ure, 50 srebrnih kron, 10 srebrnih dvojnih kron.

Ljubljana.

— **Češki pevci v Ljubljani.** Čeških gostov je naznanjenih 158, ki pridejo v Ljubljano na binkoštno soboto. Spored je naslednji: Zbirališče društev z zastavami, narodnih noš in drugih korporacij ob 14.30 na Kongresnem trgu pred univerzo. Odhod točno ob 15. uri z vojaško godbo na čelu po Šelenburgovi ulici, Dunajski cesti na glavni kolodvor. Goste pozdravijo na kolodvoru zastopniki deželne vlade, mestne občine, narodno ženstvo in zastopniki pevskih zborov. Po pozdravu odhod v sprevodu s češkimi gosti po Dunajski cesti, Prešernovi ulici do Prešernovega spomenika, kjer je razhod. Ob 8. uri zvečer koncert v veliki dvorani hotela »Union«. Gostje odidejo v nedeljo ob 11. uri 57 minut. Vabimo naše občinstvo, da se udeleži v čim večjem številu tako sprejema v soboto, kakor tudi poslovitve v nedeljo na glavnem kolodvoru.

— **Društvo slušateljev jurid. fakultete v Ljubljani** si je pretekli mesec nabavilo iz čistega dobička plesa, prirejenega dne 7. febr. t. l., od članarine članov ter raznih daril strokovno knjižnico, ki pa vsled izredno visokih cen knjig in pomanjkanja istih niti daleko ne zadostuje. Ker pa se je na lanskoletno prošnjo odzval le eden ljubljanski odvetnik in poslal društvu knjige, se obrača društveni odbor ponovno na vse pravnike in drugo občinstvo, da odstopi društvu strokovne knjige ali brezplačno ali pa proti odškodnini. — Odbor.

— **Občinstvo se opozarja,** da so vsi denarni zavodi na Binkoštno soboto 14. t. m. zaprti.

— **Mestni popisovalni urad** bo na binkoštno soboto radi snaženja uradnih prostorov za stranke zaprt. Izvzeti so samo res nujni in neodložljivi slučaji.

— **Gospodične — Koroškce,** ki prebivajo v Ljubljani, se vabijo danes v petek ob 4. pop. na sestanek na magistrat I. nadst. — »Gosposvetski Zvon«.

— **Dramatični odsek** Sokola Vič uprizori na binkoštni pondeljek 16. t. m. ob 8. zvečer v Sokolskem domu na Viču S. Tucićevo dramo Golgota.

— **Prostovoljno gasilno društvo na Brezovici** pri Ljubljani bo proslavilo ustanovljenje novega društva in blagoslovljenje brizgalne na binkoštni pondeljek dne 16. t. m. Popoldan se vrši velika veselica, na kateri sodeluje pevsko društvo »Slavija« iz Viča in polnoštevilna godba jug. železničarjev iz Ljubljane.

— **Pogreb pok. dr. Jak. Rajha** se vrši danes ob 4. uri popoldne iz Leonišča.

— **Pehtran in pelin.** Ivani Rakuš, ženi užitninskega paznika je neka soseda pokradla z njive ob Cesti v mestni log svežega pehtrana in pelina za 200 K. Ker je okradena tatici na sledi, ji hoče pri sodišču zagreniti življenje.

— **Tatvina kolesa.** Višjemu pošt. oficijalu Alb. Železniku je nekdo odpeljal iz stopnišča njegovega stanovanja na Večni poti črno pleskano kolo znamke »Puch«. — Dne 9. t. m. je bilo izpred Činkoletove gostilne v Kopitarjevi ulici ukradeno 2500 K vredno kolo znamke »Kinta«. — Dne 10. t. m. je izpred Žargijeve trgovine na Sv. Petra cesti nekdo odpeljal žensko kolo, last šivilje Mar. Cedilnik iz Podgorice.

— **Tatvina blaga.** Iz prodajalne Mar. Rogelj na Sv. Petra cesti sta dva nemško govoreča moška ukradla 28. m. m. črnorižastega moškega blaga, nekaj dni prej pa 40 m blaga za ženske narodne noše.

— **Zaboj rozin** je ukradel Mih. Jager iz Hrušice pri Ljubljani branjevcu Pavlu Stele na Sv. Petra nasipu. Jager je rozine prodal, sedaj ga išče policija.

— **Prijazen sodelavec.** Notico, katero smo priobčili včeraj pod tem naslovom, popravljamo v toliko, da Vončina ni zabodel Kušarja v gostilni »Sokol«, temveč na cesti pred gostilno.

Maribor.

Kaj delajo takšni ljudje v Mariboru? Po Mariboru se še vedno sprehaja stari nemški nacijonalec Ivan Barta, ki se je izrazil, da bi najrajše pognal magistrat in policijo v zrak. Ker so mu tla v Žagosah postala prevroča, je prišel v Maribor nazaj, čeprav je izjavil leta 1919: »Im windischen Marburg bleibe ich nicht.«

Slabo je naletel. Šofer hotela Union, Mirtič se je 10. t. m. odpeljal z avtom proti meji, katero je skušal prekoračiti pri Pesnici, z namenom avto v Nemški Avstriji prodati. Ker se mu to ni posrečilo, se je odpeljal k svoji ljubici v Mariji Brezju št. 70, kjer je bil vsled od lastnika hotela Union podane ovadbe zasačen in aretiran. Avto se je nepoškodovan vrnil lastniku.

Aretiran hujskač. Radi protidržavnega govorjenja je bil aretovan in sodniji oddan Ferdinand Koren.

Tatvine. Neznani tat je ukradel Stipici Petroviču na kolodvoru potni kovček, v katerem se je nahajala obleka in nekaj denarja. — Ivanu Jurkoviču je bilo iz veže okrajnega glavarstva ukradeno 3000 K vredno kolo med časom, ko se je mudil v uradu. Tat jo je s kolesom neznano kam pobrisal.

Dne 11. t. m. je tržno nadzorstvo na Glavnem trgu preiskalo mleko 48 strankam, med temi se je zasačilo 3 stranke s sumljivim, ozir. navodenim mlekom, nakar se je mleko izročilo drž. kem. zavodu. Trg je bil živahen.

Celje.

Občinske volitve v celjski okolici. V dosedanjem občinskem odboru je bilo 8 naprednjakov, 12 klerikalcev in 10 Nemcev. Naprednjaki so svojo pozicijo obdržali (3 JDS, 2 SKS, 3 NSS), klerikalci so izgubili 2 mesti na korist soc. dem.

Kovinarska in stavbena zadruga v Celju je sklicala za nedeljo 8. majnika izredni občni zbor, ki je ob povoljnem obisku pod predsedstvom g. Iv. Rebeka sklenil pritrditi izločitvi kovačev in zidarjev iz zadruge, ker iste stroke ustanavljajo lastne strokovne zadruge, prva za Celje, druga za Ljubljano. Nadalje se je učna doba za vajence stavbnih in kovinarskih obrti določila na 4 leta.

Kužne bolezni v celjskem političnem okraju. V tednu od 2. do 8. t. m. ste na novo oboleli v političnem okraju Celje 2 osebi za kozami, in sicer: Sv. Krištof 1 in Ljubno 1. Vsega skupaj se je nahajalo v evidenci 14 za kozami bolnih oseb. Umrla je 1 oseba. — Za legarjem je zbolela 1 oseba v Sv. Krištofu.

Denarni zavodi celjski ostanejo od sobote zjutraj čez binkoštne praznike do torka zjutraj zaprti.

Občni zbor celjske Posojilnice se vrši dne 23. t. m. ob pol 6. uri v Narodnem domu.

Umrl je na Lavi pri Celju trgovec in posestnik g. Franjo Karlovšek po kratki bolezni v 52. letu starosti.

Umrla je v Mostaru gospa Josipina Kuss, soproga poštnega uradnika g. Ant. Kussa v Celju.

Sport in turistika.

Nogometne tekme Ilirija: Šparta, Zagreb se vrše na binkoštno nedeljo in pondeljek na sportnem prostoru pred drž. kolodvorom. Pričetek obakrat ob 17. uri. Vstopnina sedeži I. vrste (numerirani) K 20.—; II. vrste K 16.—; stojišča K 10.—; članske in dijaške vstopnice K 6.—. Slednje le v predprodaji pri blagajni na igrišču v nedeljo in pondeljek od 10. do 12. ure. — Hrv. Š. K. Šparta je med najboljšimi prvorazrednimi klubi Zagreba. Njena igra je ljubljanski sportni publiki v najboljšem spominu.

Turiste in izletnike opozarjamo, da bodo o Binkoštih odprte sledeče koče in Domovi Slov. Plan. Društva: Turist. hotel »Zlatorog« 523 m ob Bohinjskem jezeru, Bistriška koča 600 m v Kamniški Bistrici in Valvazorjeva koča 1180 m pod Stolom. Na novo pa se otvorite obedve koči na Golici in sicer Jeseniška koča 1582 m in Kadilnikova koča 1835 m vrh Golice. Pripominjamo, da je nad Jeseniško kočo po Golicah še mnogo snega in naj se turisti primerno opremijo. Cojzova koča 1799 m na Kokrskem sedlu pod Grintavcem bo odprta samo na Binkoštno nedeljo in pondeljek; oskrbnik bo gori. Aljažev dom 1000 m v Vratih o Binkoštih še ne bo otvorjen vsled vremenskih neprilik in nenadnih izprememb v oskrbništvu, pač pa se otvori čimpreje. Kamniška koča 1800 m na Kamniškem sedlu ostane vsled snežnih razmer še nekaj časa zaprta in se otvori, kakor hitro bodo dopuščale razmere. Ob tej priliki javljamo tudi planincem in planinkam razveseljivo vest, da je prešel hotel Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru v oskrbo SPD ter se vrši ravno te dni prevzemanje inventarja.

Gledališče in glasba.

Opero Dimitrij, ki pomeni za Dvořaka toliko kot »Dalibor« za Smetano so ob 17letnici skladateljeve smrti nanovo naštudirali in uprizorili v Narodnem divadlu v Pragi pod vodstvom šefa opere Otokarja Ostrčila. Delo je uspelo imenitno. Zanimivo je, da se je češki glasbeni svet boril proti Daliborju in očital Smetani wagnerijanstvo, »Dimitriju« pa meyerberarstvo. Danes ste obe operi po zaslugi spoštovani. Diči jih krasota glasbenih misli, prirojena dramatičnost in popolnoma slovanski značaj.

Praški »Hlahol«, ki bo 13. maja v Mariboru in 14. maja v Ljubljani koncertiral, ima slavno zgodovino za seboj. Ustanovljen je bil l. 1891. Njegovi pevovodje so bili: Lukeš, Heller, Kavan, Bedrich - Smetana (slavni češki komponist), Karol Bendl, Karol Knitl, Klička, Douša, Piskaček in Jaroslav Křička. Sedanja pevovodji društva sta: K. B. Jirak in njegov namestnik dr. Jaroslav Krupka, oba profesorja državnega konservatorija v Pragi. Po 15 letih svojega obstoja se je »Hlahol« šele razširil iz moškega zbora v mešani zbor in s tem začel izvajati a capella dela češke literature in velik del svetovnega repertoarja. Izvajala so se večja dela: Bendl: Kališnici, Elegija, Švanda dudak, Po bitve Belohorske, Štendry den, Bratři z Kalicha; A. Dvořak: Dedicove Bile hory, Psalm 149, Stabat mater, Sv. tebni košile, Sv. Ljudmila; Zd. Fibich: Jarni romance, Neluzina; J. B. Foerster: Hymnus andelu, Stabat mater; B. Jeremiaš: Mistr Jan Hus; J. Klička: Pohřeb na Kanku, Psalm 47, Příchod Čechu na Rip, Lumirův odkaz; V. Novak: Ballady, Boure, Svatebni košile; A. Piskaček: Marja, Kral Svegder, Sv. Vojteh; B. Smetana: Češka pisen. Od tujih: Bah: H-mol mše; Balakirev: Kantata Glinkova, E. Bossi: Pisen pisni; H. Berlioz: Requiem, Te Deum; Beethoven: Missa solemnis; V. Bruch: Rimska panichida, P. J. Čajkovskij: Moskva; F. David: Poušt; Glazunov: Korunovačni kantata; Gounod: Gallia; Grieg: Plav Trigwason; dr. Hartmann: Večeře Pane; Liszt: Christus; dr. K. Loeve: Jan Hus; C. Franck: Blahoslavenstvi.

Pevskemu društvu »Hlahol« iz Prage se bo izročila ob priliki koncertiranja v Ljubljani od Zveze slovenskih pevskih zborov umetniško izdelana diploma, delo gospoda Gasparija. Okvir je bil izvršen v obrtni šoli. (Slika predstavlja pogled na Bled; na eni strani Čeh z vijolino v narodni noši, na drugi strani Slovenka v narodni noši z lipovim vencem.) Slika je razstavljena v izložbenem oknu tvrdke Grčar in Mejač v Prešernovi ulici.

Pokrajina.

Zagorje. Na sestanku NSS, ki se je vršil v soboto 7. t. m., se je sklenilo, da se takoj ustanovi pri nas v Zagorju izobraž. društvo »Bratstvo«. Na podlagi tega sklepa pozivljam vse, da se udeleže sestanka, ki se vrši v ponedeljek 16. t. m. ob 4. pop. v gostilni gosp. Jana v Zagorju. Dnevni red se naznani na sestanku. — Prosi se obilne udeležbe. — Sklicatelj.

Iz Kočevja. Ko so začele pred par meseci prihajati iz našega rudnika pritožbe, da postajajo slovanski rudarji vedno bolj brezpravni, da jih nemški inženerji in pazniki pri vsaki priliki zapostavljajo, jih iz najmanjšega vzroka ali pa celo brez povoda odpuščajo, je šla narodna socijalistična stranka, ki je uvidela skrajno potrebo pomagati tem trpinom, z veseljem med rudarje in jim ponudila odkrito svojo pomoč. Rudarji so se stranke, v kateri so videli zmago v narodnem in gospodarskem boju, navdušeno oprijeli in danes bi bilo slovensko delavstvo odločujoč in vpoštevan faktor, da niso začeli tukajšnji socijalpatrijoti izpodkopavati delavsko solidarnost, ki jim je hotela prekrižati njihovo izdajalsko delo. Njih vodja renegat Pavliček, ki ni bil zadovoljen s tem, da je NSS postavila za občinske volitve svojo listo, je organiziral ves nemški element svoje stranke, ki je že iz nacionalnega sovraštva prav z veseljem zasejal razdor med Slovenci in končno dosegel, da so zapeljani kratkovidneži podpisali socijalpatrijotsko - nemško listo. Na tej listi je bil med drug. zakrknjenimi Nemci in nemčurji tudi velezanimivi protektor delavcev neslovanskih narodnosti Ganslmayer. Pred kratkim je ta mož sprejel v svoje podjetje okoli 50 italijanskih delavcev. V javnost pa je raznesel nek falot vest, da je teh 50 tujerodcev spravila v Kočevje NSS, ki ima v prvi vrsti skrb, dajati našim ljudem delo! Na srečo delavcev tudi lista takih mož ni prišla v poštev! Nadalje se je po rudniku govorilo, da je hotel predsednik NSS vzeti na rudniku 3800 K delavskega denarja. Pri sodniji se bo ta obdolžitev kaznovala. Gospodje socijaldemokrati! Vemo, da razširjate v javnost take in slične laži z namenom, da uničite delavsko vzajemnost, da obdržite slovensko delavstvo še nadalje v nemško-kapitalističnih krempljih. Ne bo se Vam posrečilo! Delavci, rudarji, premislite to hinavsko delo vaših nasprotnikov dobro in sprevideli boste, da ne spadate nikamor drugam, kakor v narodno socijalistično stranko, ki Vas bo vsestransko podpirala in pripeljala do zaželjene zmage. Vsi k stranki, ki dela v prvi vrsti za dobrobit svojega in ne tujega naroda!

Pošljite naročnino!

Mali oglasi.

Proda se:

PRILOŽNOSTNI NAKUP !

Posestvo, 28 johov, 2 stanovanjski hiši, hlev, 5 govedi, prašiči itd., 1 uro od Maribora, 450.000 K. — Posetvo, 16 johov, vsevrstne kulture, 5 govedi, prašiči etc., stroji, krasni nasadi sadnega drevja, 320 tisoč kron. — Posetvo, 17 johov, na hribčku, nova hiša, 70.000 K. — Posestva od 1 do 3 johe pri Mariboru z vilami. — Kovačije, ključavničarske delavnice v mestu ali trgu. Velike in male vile za različne cene. — Oddaja trgovin na najboljših prostorih. — Trgovska hiša, prvovrstna. — Realitetna pisarna Rapid, Maribor, Gosposka ul. 28. Priložiti znamko za odgovor! 830

VREČE JUTA

od soli in večje število papirnatih, proda Gospodarska poslovalnica drž. žel., Ljubljana, državni kolodvor. 831

POSESTVA

veleposestva, grajščine od 4 do 400 oralov. Krasne stanovanjske hiše, 2 krasni 3 nadstropni hiši, hotel, vile, gostilne, mlin proda pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3. Dopisi le proti znamki. 809

ENONADSTROPNA HIŠA

v sredini Maribora z veliko dvoriščno stavbo, pripravna za vsako trgovino ali obrt ev. tudi za tovarno, se proda. Ponudbe na anončni zavod J. Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 15. 800

SVILEN IN KREP PAPIR VSEH VRST,

Žice za rože in cvetlice vse številke. Perje za rože vse vrste. Vence in šopke za neveste in birmance. Svilene trakove vse barve in širine. Cigaretni papir: Olleschau z vojakom in tičem z vodenim tiskom. Abadie, Golub, Altesse itd. Stročnice št. 2 in 3. Razpošilja papirnica J. Uran, Ljubljana, Mestni trg 11. 725

VEČ ZABOJEV

velikih starih. Cena in naslov v upravništvu Jugoslavije. 644

PRODAJA KOČIJE!!!

Proda se iz proste roke krasna skoraj nova, popolnoma izborno ohranjena kočija. Cenjene ponudbe prosim na upravništvo Jugoslavije pod »kočija«.

Kupi se:

VOZIČEK (CIZA)

se kupi. Ponudbe na J. Čopič, Glince 22. 827

Službe:

TRGOVSKI SLUGA

ki bi obenem bil hišnik, se sprejme v veletrgovini. Ponudbe na upravo tega lista pod št. 829. 829

UČENEC

poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine in s primerno šolsko naobrazbo, se sprejme takoj v trgovini z železnino in specerijo. Franc Kastelic v Kandiji pri Novemmestu. 826

KOMPANJON

za dobro idoče podjetje z najmanjšo svoto K 200.000 se sprejme. Naslov pove uredništvo. 808

TRGOVSKI POMOČNIK

agilen, popolnoma izurjen v železnini, se sprejme takoj. Trgovina mešanega blaga Šterk, Črnomelj. 820

A. K. Green:

Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

Nehajte! je vzkliknil Kameron in skočil pokoncu; najlepša hvala vam, ali teh zaupnih stvari ne morem poslušati.

Žena se je zasmejala na ves glas: Saj ni nič hudega! Pismo je bilo vendar namenjeno vam.

Meni?

Seveda, »Kameron« je bilo zapisano zgoraj, videla sem na lastne oči. V prvem hipu sem mislila, da piše kaki dami, ker je bil sklep tako nežen:

»Ljubezen se ne ustraši nobene žrtve, in to čuvstvo me je navdalo do vas že v tistem trenotku, ko ste —.«

Tu se je pismo nehalo; morda ga sploh ni odposlal, ali konec si itak lehko mislite. Prav vesela sem bila, da ni bilo namenjeno kaki ženski.

Kamerona je stalo mnogo truda, da je ohranil miren obraz ter se vljudno poslovil. Vse kače ljubosumnosti so mu glodale srce. Vedel je, komu je bilo namenjeno pismo, niti za hip ni dvomil o tem. Strast, ki je Molesworth svoji revni nevesti ni bil ohranil, je spet vzplamela zdaj, ko je sijala ljubljenka v nekdanjem blesku bogastva in krasote. Ta preobrat čuvstva je bil pač umeven, toda velike propalosti je bilo treba, da se je Molesworth upal izraziti ga v besedah, ko je bil vendar sam s svojo lastno brezbrižnostjo pognal Genovefo v naročje drugega moža in zakrivil, da je postala njegova žena. Kameronovo ogorčenje je bilo brezmejno; domišljal se je nadzornikovih besed in namigljajev ter se ošteval, kako neumen je bil, ko je smatral prelom med njo in Molesworthom za nepreklicen in svojo pravico za nedotekljivo. Kaj, če je Genovefa dobila pismo in odgovorila nanj z enako nežnostjo? Ali niso bila mogoče vsa njena zatrdila zvestobe in vdanosti le podla sredstva, da bi prikrila zavest svoje krivde z laskavimi smehljaji in hinavskimi solzami?

Takšne misli so rojile Kameronu po glavi, ko je odhajal od gospe Olneyeve. Kakor hitro pa je stopal nekaj časa po svežem zraku, se mu je vrnila razsodnost in hrati ž njo brezmejna ljubezen do Genovefe. Videl je v duhu njen mili, nedolžni obraz, kako leži na blazinah, vsa genljiva v svoji šibkosti in onemoglosti, in mrkla sumnja je utihnila v njegovih prsih. Najsi je bila njegova prejšnja krivica in zaslepljenost še tolikšna, zdaj je ljubila svojega soproga in v njenem srcu ni bilo prostora za zvijačo in prevaro. Spet je zaupal v njeno zvestobo in resnicoljubje ter pognal vse dvome daleč od sebe. V tem trenotku obnovljene vere so navdajala Kamerona le še nežna čuvstva do ubožice, ki so jo preganjali tako neusmiljeno z vseh strani. Toda gnev na Molesworth zato ni ugasnil, in čedalje trdnejši je postajal doktorjev sklep, poiskati ga v njegovem skritem zavetju. Ako ne bi pomagala dobra beseda, mu je hotel siloma iztrgati resnico, za katero se je gnala policija. Hotel mu je tudi izviti priznanje, da je Genovefa nedolžna pri njegovem ponovnem poskusu, zaplesti jo v tajno zvezo. To zadnje odkritje, pomnoženo z dokazi o Molesworthovem prejšnjem ljubavnem razmerju, je bilo v Kameronovi roki strašno orožje, ki je moralo pripraviti nasprotnika v trepet.

Zdaj se je hotel obrniti še do pravega vira, kjer je upal zvedeti ubežnikovo bivališče. Napotil se je v bolnico, k ubogi ženi, ki je bilo nje ozdravljenje Molesworthu tolikanj pri srcu.

Vzlic vsej nevarnosti za Molesworth je bilo očitno, da mora vedeti Brigita o njem kaj več nego drugi ljudje. Še vedno ni bila njena bolézen tako ugnana, da bi bila mogla res pogrešati Molesworthove pomoči; ako ni hotel zanemariti slučaja, na katerem je visel njegov življenski uspeh, se pač ni mogel odreči sleherni zvezi z bolnico.

Kmalu je sedel Kameron ob postelji uboge Brigite, ki ga je sprejela s hvaležno radostjo.

Le kako ste vedeli, da vas komaj pričakujem? je vzkliknila. Tako dolgo vas ni bilo tu, a jaz bi vam bila tako rada pokazala, kako zelo mi je že odleglo. Vam in gospodu Molesworthu se imam zahvaliti, da bom kmalu spet na nogah, čeprav sem mislila, da mi preostane samo še pot na pokopališče. Zdaj čutim, kako se mi boljša zdravje od dne do dne.

Veseli me, da slišim tako lepe novice, je rekel Kameron dobrosrčno; oglasil sem se, da vidim, kako je z vami, ker bi rad sporočil doktorju Molesworthu.

Brigita se je previdno ozrla: Potemtakem veste, kam je odšel? To je lepo. Tu ne sluti nihče ničesar; pravijo mi, da je spet obolel, in jaz jim kajpak ne ugovarjam. Toliko je storil zame, da ga vendar ne smem izdati, kakor se čudim, zakaj je odšel.

(Dalje prih.)

IZJAVA.

Opozarjam, da bodem proti plujskim raznašalcem različnih vesti o moji osebi gledè zadeve z gg. Oset-om in Cajnko-m v vsakem konkretnem slučaju brezobzirno sodnijskim potom nastopil, ker so iste popolnoma izmišljene in brez vsake dejanske podlage.

Emeran Stoklas
Sv. Andraž v Halozah (Ptuj).

Mlin na valjke

na stale vode sa 3 para valjka i 2 para kamena, električno svjetlo sa 10 jutara polja i 140 jutara dubove šume

odmah za prodati.

Pošta železnica u mjestu.

R. Pavičeк, Sirač,
(Slavonija).

Podgane, miši, stenice in drugi mrčes
pokončava z novimi povsem zanesljivimi sredstvi in popolnim uspehom
Oblastv. konces.
Zavod za pokončevanje mrčesa
Ljubljana, Stritarjeva u. 7/III
Spričevala na razpolago.

Industrijsko sol
za usnjarje v vrečah in
belo jedilno sol
oddaja vsako množino franko Maribor tvrdka
ANTON TONEJC IN DRUG
MARIBOR.
Telefon 68. Telefon 68.
Zahtevajte cene!

IVAN SAX, Ljubljana
Stari trg štev. 8.
Trgovina z manufakturnim blagom in oblekami domačega izdelka priporoča
po znižanih cenah.

Prima angleški Kristal
„Boraks“
vsaka množina se dobi po K 31·— franco skladišče. — Naročila na
PROMET
tehn. industr. podjetje d. z o. z.
Ljubljana, Gradišče 9/I.

Družabnik
z ca 400.000 K kapitala za razširjenje dobro idoče tovarne se išče. — Ponudbe pod „Kapital“ na upravo lista.

Specijalska tvrdka
LUDOVIK ŠEVAR vd.
na RAKEKU
oskrbuje točno, najhitrejše vse v spedicijsko stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

Ivan Jax in sin
Ljubljana, Dunajska cesta 15.
Šivalni stroji in stroji za pletenje.
Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena l. 1867.
Vezenje poučujejo brezplačno.
Popravila se sprejemajo.
Lastna delavnica.
Pisalni stroji ‚Adler‘.

Kolesa iz prvih tovaren.
Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Dražba
dveh angleških polkrvnih, dobro sparjenih **žrebcev** se vrši **dne 18. maja 1921** ob pol 9. uri dopoldne na jahalnici državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani.
Vodstvo državne žrebčarne.

Glavno zastopstvo Fockove tovarne
„Srna mila“
Ivan Ferlež, Celje, Narodni dom
Glavno zastopstvo za Stajersko, Koroško in Prekmurje.

Koloture za štednjake
(Herdringe)
rešetke za peči (Roste)
i sav ini trgovački lijev izradjuje i dobavlja:
ljevaonica željeza „SMEV“, tvornice strojeva u Bjelovaru.

Konkurenčne cene! **F. BRUMAT** LJUBLJANA **Manufaktura in tkanine.** Mestni trg 25. Konkurenčne cene!

Motorina (nafte)
Mašinskega ulja Regal O
Cilindernoga ulja „Valvolin“
Konzistentne masti (žute)
Kvaliteta odličnog, cene nizke — ima u comisionu
CENTRALNA BANKA, Beograd
Kralj Milanova 4. — Telefon 100.

Priporočajte in razširjajte ‚Jugoslavijo‘

Jugoslovanski kreditni zavod
r. z. z o. z.

Marijin trg štev. 8. **v Ljubljani.** **Wolfova ulica štev. 1.**

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLJNJI LENDAVI.

Poštni čekovni račun štev. 11.323. Telefon štev. 54. Brzojavni naslov: Jugoslovanskikredit, Ljubljana.

SPREJEMA hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

Hranilne vloge se izplačujejo brez odpovedi — **4½%** — Hranilne vloge z odpovednim rokom se obrestujejo po dogovoru.

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.

Denarni promet v lanskem letu: 128,000.000 kron. — Jamstvena glavnica 2 in pol miljona kron.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji. Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Odgovorni urednik Anton Pesek. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.